

Baktsjaur

35 km sydöst om Arvidsjaur. Sväng söderut mot Malå från väg 95. Baktsjaur omnämns redan 1570 som fiskesjö för bönderna i Klutmark. Från 1600-talet finns Baktsjaur upptaget som lappskatteländ med lite olika stavning, Paktzjaur, Paxjaur… antagligen med den s.k. lappudden på norra sidan sjön som huvudviste. 1791 insynar Johan Persson från Hjoggböle nybygget och flyttar dit med hustrun Marta. Platsen för första bosättningen kallas än i dag för Johanbacken. 1806 anläggs Norra Baktsjaur av Jonas Svensson & Brännström från Sandträsk. I början av 1900-talet sänks sjön för bättre slätter med mycket resultat - 1919 produceras 3000 hässjor… 1913 startas ett sågverk i Norra Baktsjaur och 1923 ett kraftverk i Grundträskbäcken. På 20-talet händer för övrigt en hel del i Baktsjaur. Ett tegelbruk startas vid Brännet. Vägförbindelse och telefon kommer och nu startar även K J Brännström lanthandel som finns kvar till 1969.

Fjärilgården

Den välbevarade ”Fjærlgaar´n” (fjärilgården) byggdes 1812 av soldatättlingen och låsmeden Erik Abrahamsson Fjäril. Fjäril kom till Baktsjaur 1801 och lär bland annat ha gjort låset till 1826 års kyrka i Arvidsjaur. Fjärilsgården kompletterades med en utbyggnad gjord 1866. I den delen finns unika och mycket vackra väggmålningar och en bevarad miljö från tiden som byaskola. Huset är privatbostad och för besök kontakta byastugeföreningen.

Skidsport

Baktsjaur intar tillsammans med Pjesker en särställning i kommunens skidhistoria. Kring sekelskiftet dominerade bröderna Jakob och Edvin Grubbström den spirande skidsporten. Jakob, även kallad gammelgrubben, vann i slutet av 1800-talet en tre mils tävling i Gävle på en tid som stod sej som rekord till slutet av 20-talet. Baktsjauråkaren Verner Lundström är ännu den enda från kommunen som vunnit vasaloppet. Den bedriften genomförde han 1930. Baktsjaur kan även skryta med en svensk mästare i medeldistanslöpning, Staffan Lundström, som i Piteåklubben Rivieras färger sprang fort i början av 1980-talet. Byastugan

Filadelfiaförsamlingen byggde 1937 ett bönhus som sedan 1992 är byns Byastuga. I dag med modernt kök och gamla foton och handlingar från byns historia. 2006 utkom boken om Baktsjaur – byn som minns – som varmt rekommenderas för den som vill veta mer.

För ytterligare information kontakta:

Baktsjaur Byastugeförening

Lilian Lindgren

Baktsjaur 3. 93081 Glommerträsk.

0960 – 771027

Aspliden Insynades 1802 av Erik Abrahamsson Fjäril och lappen Hendrik Svensson i Baktsjaur. Detta visar sej dock vara en så kallad skeninsyning och 1815 läggs Aspliden som fäbod under Baktsjaur. Med tiden blir dock Aspliden bebott och växer till en by. I Aspliden står som sej bör kommunens ståtligaste asp som numera är ett av kommunens tre skyddade naturminnen. Flera välbevarade äldre timmerbyggnader finns också i byn.

Hällberg

Hällberget insynas som fäbod 1820 av Erik Abrahamsson Fjäril i Baktsjaur. Hällberg får fast bosättning på 1850-talet och en av de första som bosätter sej där är Fjärils barnbarn Karl-Erik Lindström. Lindström var sockenkassör och en man med stora visioner. Han ansöker bl.a. om att få göra Hällberg till tätort i socknen… Hällberg har haft såväl skola som sågverk. Hällberg och Bäckåsa Såg AB är igång redan på 1870-talet och håller på till 1959. Skolan är återinvigd och fungerar i dag som byns träffpunkt. För mer information om Hällberg rekommenderas ett besök på hemsidan. www.go.to/hallberg

Naturruta

Ett par kilometer sydöst om Baktsjaur finns några nyckelbiotoper. 2 mindre vid Fjärilsmyrans x 7253871 y 1660550 och ett något större vid norra ändan av Rismyrans x 7252474 y 1659684. Alla klassade som naturskogsartad blandsumpskog.

Norr om Baktsjaur finns ett 7 ha. stort område med urskogsartat bestånd av granskog. x 7258504 y 1660937.

Kring Baktsjaur finns flera våtmarker med höga naturvärden enligt Länsstyrelsens våtmarksinventering.

Långmyran ligger mellan Baktsjaur och Skatträsk, Norra ändan av myren går mot Malåvägen 1 km. nordost Baktsjaur. Mäckermyran ligger norr om Baktsjaur och dess sydspets når Malåvägen 3 km. norr om Baktsjaur.

Brännmyran ligger mellan Hällberg och Aspliden och dess sydspets når Hällbergsvägen 1 km väster om Hällberg.

Aspen i Aspliden. Naturminne. x 7262972 y 1655678. Kör väg 95 söderut, sväng sydväst vid Abborträsk mot Brunmyrheden.